

Supreme Court annual report Sep 2022

د افغانستان اسلامي امارت
ستره محکمه
د بهرنیو، عامه اړیکو او مطبوعاتو ریاست

بسم الله الرحمن الرحيم

د رسنیو د مرکز قدرمنو مسئولینو، د رسنیو محترمو استازو او د هیواد ټولو شریفو خلکو ته!

السلام علیکم ورحمة الله و برکاته:
۱: قال الله تعالى ((وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ)).
۲: قال الله تعالى ((إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُمْ بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىَٰ دُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ إِنَّ الْهَوَىَٰ شَرٌّ مِّنْ غَيْرِهِ)).

د قضاء د مشروعیت حکمت: الله رب العزت دا نظام حاکم کر چې په وسیله یې الهي عدالت تامین شي، په دې خاطر چې الله (جل جلاله) خپله قاضي او رسولانو او خليفه گانو هم د هغه الهي قضاوت او عدل تامین کړی دی. دا څرگنده او روښانه ده چې د امتونو بقا، سعادت او نښه ژوند په عدالت پورې تړلی دی. په الهي قضاء کې د مظلوم نصرت کېږي، د ظالم د ظلم مخه نیول کېږي، خصومات او فساد پکښې دفعه کېږي، د ټولني او فرد فرد اصلاح پکښې کېږي، د نفس، مال، ابرو او حریت ساتنه کوي، د دنیا اصلاح او د اخرت نیمکرغي پکښې نغښتي وي، په نیکو امر او له بدیو څخه پکښې مخنیوی کېږي. نړیوال دې د اسلام د دغه ستر نعمت (عدالت) د اسلامي هیوادونو په ځانگړي توگه د اسلامي امارت د عدالت احسان ومني، ځکه د نړۍ د قیام او بقاء یوازینی لامل الهي اسلامي عدالت دی.

د شرعي قضاء حکم: قال الله تعالى ((وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ)) ((وَكُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ)).
شرعي قضاء فرض عین ده، دوهمه درجه کې فرض کفایي ده.

قضاء خپلواکه او مستقلة ده، هېڅ دولتي مسوولین او غیر دولتي کسانو ته جواز نشته چې په قضایي چارو کې مداخله وکړي.

۱: دلیل: قال الله تعالى ((وَلَا تَجْرِمُنْكُمْ شُرَكَائِكُمْ عَلَىٰ آلَا تَعْدِلُوا أَعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ)).
۲: په قضاء کې د الله تعالی د اوامرو تنفیذ دی چې د حق او عدل معیار دی. اصلي او معنوي اطمینان، د هیواد ابادي په عدالت او د الهي قوانینو په تطبیق کې ده، ظاهري، صوري او فاني ابادي په تعمیراتو سره کېږي دغه ډول ابادي وفا او بقاء ته لري.

د قضائیه قوې د ۱۴۴۳ هـ ق
کال تشکیل ۵۴۰۸ بستونو ته
رسیري چې په دې کې

۱۷۳۶ خدماتي
کارکوونکو
بستونه

۱۰۷۲
اداري بستونه

۲۶۰۰
قضایي بستونه

د افغانستان اسلامي
امارت د قضائیه قوې د
۱۴۴۳ هـ ق کال د
اجراتو لند راپور!

۱

په دغه موده کې د سترې محکمې عالي شورا (۵۶) عادي او فوق العاده غونډې ترسره کړي دي، چې لاندینيو مواردو ته په کې رسېدنه شوې ده.
د تجدید د نظر د عرایضو د څیړنې په برخه کې: ۵۵ موضوعاتو ته رسېدنه شوې.
د صلاحیتونو په برخه کې اختلافات: په دې برخه کې ۱۴ حقوقي، جزائي، تجارتي او فاميلي دوسيو ته رسېدنه شوې.
د استهداگانو په برخه کې: ۲۳۵ استهداگانې د شرعي اصولو په رڼا کې ځواب شوې دي.
له دې ډلې ۲۸ موضوعگانې چې عامه بڼه یې درلوده د شرعي اصولو د بڼه تطبیق په موخه د متحدلمال په شکل ټولو محاکمو ته لېږل شوې دي.
د محکمو د تبدیلی په برخه کې: د ۸۳۰ جزائي، مدني، تجارتي او فاميلي موضوعاتو په اړه جلا جلا تصویبونه صادر او لازم تصامیم نیول شوي.

د افغانستان اسلامي
امارت د قضائیه قوې د
۱۴۴۳ هـ ق کال د
اجراتو لند راپور!

۲

د درې ګونو محکمو اجراآت

په ۱۴۴۳ هـ ق کال کې (۳۳۵۶) جلدده دوسپې د سترې محکمې اړوند دیوانونو، ۱۱۷۶۲ جلدده دوسپې د استیناف محکمو او ۶۵۳۱۹ جلدده دوسپې د مرکز او ولایاتو د لومړنیو محکمو چې ټولې ۸۰۴۳۷ جلدده دوسپې کپړې په دوران کې وې. د دې جملې څخه ۳۵۰۹۲ دوسپې په ابتدایي مرحله کې ۷۱۵۶ په استینافي مرحله کې او ۱۳۸۲ دوسپې د تمیز په مرحله کې حل و فصل شوې دي او ۴۳۶۳۰ دوسپې فعلاً درې ګونو محکمو کې تر کار لاندې دي.

۳

راپور اخستل او دا اجراآتو څخه څارنه

د محاکمو کار او فعالیت راپور د ویديويي کنفرانسونو له لارې تنظیم او د تېر کال په جریان کې د هیواد د زونونو د محکمو راپور اخستلو سیستم او همدارنگه د محکمو د فعالیتونو راپور د سترې محکمې د عالي شورا په غونډو کې اورېدل شوی دی. همدا ډول د یوه کال په جریان کې (۴۱) ځلې د پلان سره سم عادي تفتیش د مرکز او ولایاتو د محکمو د اجراآتو راپور اخستی دی چې (۷۳) موضوعات د سترې محکمې د عالي مقام د هدایت په اساس په اقتضائي توګه بررسی شوي دي.

۴

د قاضیانو د مقررېدو پروسه داسې تنظیم شوېده چې هغه علماء چې د قضاء او افتاء په برخه کې کاري مخینه او تخصصي روزنه ولري او په تقوا، اخلاص، امانت داری او رېسټینولۍ باندې سمبال وي، د هغوی څخه لومړی تحریري اوبیا تقریري ازموینه د یوې شفافې او رنې پروسې له لارې اخیستل کېږي.

د بريالي شوي قاضي معلومات بیا د سترې محکمې د عالي شورا سره شریک کېږي، په وروستی مرحله کې یې د مقرري پېشنهاد د مشرتابه مقام ته استول کېږي.

د قاضیانو مقررول او بدلول

۵

د (۱۰) په شمېر علمي او روزنيزو پروگرامونو (ماسترې، د نویو گومارل شویو رئیسانو له پاره د لومړنۍ رهبرۍ مهارتونه، د کمپیوټر لومړنۍ زده کړې، د مسلکي کړنو او سلوک کړنلارې، اداري مراسلات، حقوقي او جزائي اندراجونه) د قضائیه قوې منسوبینو ته جوړ شوي دي چې د گډون کوونکو شمېر یې (۷۷) تنو ته رسېږي.

د رئیسانو د وړتیاوو د لوړونې په موخه د رهبرۍ تر عنوان لاندې د روزنيز وړکشاپ جوړول، کوم چې د ملکي خدمتونو د اداري اصلاحاتو ادارې د ملکي خدمتونو انستیتوت د روزنې په مرکز کې دایر شوی و.

ارتقاء ظرفیت

۶

د افغانستان اسلامي امارت
ستره محکمه
د بهرنیو، عامه اړیکو او مطبوعاتو ریاست

د اداري فساد سره د مبارزې په لړ کې ، د سترې محکمې د تفتیش ریاست لخوا د (۱) قاضي ، ۳ اداري کارمندانو ، محررانو او ۶ تنه قضائیه قوې ته غیر منسوب کسانو په گډون ۱۵ تنه د بډو اخیستو ، دوکې ، جعلي اسنادو کارولو او د رسمي اسنادو د غلا په تور نیول شوي دي چې اړوند دوسې یې د لومړنیو تحقیقاتو وروسته په ټاکلي وخت او د شرعي اصولو په رڼا کې د عدلي تعقیب لاندې نیول شوي دي .

د اداري فساد سره مبارزه

۷

د افغانستان اسلامي امارت
ستره محکمه
د بهرنیو، عامه اړیکو او مطبوعاتو ریاست

د ثبت د سیستم له لارې په مرکز او ولایاتو کې په جزائي برخه کې (۵۴۴۹) قضیې او په حقوقي برخه کې (۸۷۵۹) قضیې ثبت شوي دي چې په مجموع کې (۱۳۲۰۸) قضیو ته رسېږي ثبت شوې دي چې د قضاېوو د ثبت دا لړۍ همدا سې دوام لري.

د قضاېوو د مدیریت سیستم

۸

• د قضائیه قوې فعالیتونه خپل پر وخت د ټولنیزو رسنیو لکه، ټویټر، فیسبوک او وېب سایټ له لارې هیوادوالو ته وړاندې شوي دي او په کتبي شکل د میزان جريدې ۱۵ گڼې چاپ شوي چې د قضائیه قوې ډېری فعالیتونه پکښې نغښتي دي.

• همدا راز بیلا بیل ویديويي کلیپونه او مرکې د قضائیه قوې له مسؤلینو سره او عام ولس سره چمتو او نشر شوي دي.

نشرات او عامه پوهاوی

۹

قضائیه علني جلسات د هیواد په زیاترو محکمو کې رامنځته شوي، په ځانگړې توگه هغه محکمو کې چې د جلسو تالار ولري، او د شرعي اصولو پر بنسټ ټولې قضائیه جلسې په علني شکل د خلکو، رسنیو، او محصلینو په شتون کې ترسره شوي.

د قضائیه علني جلساتو ترسره کول

۱۰

د وثایقو د محصول دلغوه کیدو په اړه

• د افغانستان اسلامي امارت د عالیقدر امیر المؤمنین حفظه الله د فرمان په اساس د بهادارو اسنادو، د مدني او سوداگریزو فیصلو محصول، د قبالة جاتو محصول، د قضائي چوپړونو د وړاندې کولو فیس، د عرایضو ثبتولو باندې چې کوم محصول اخیستل کېده، هغه لغوه اعلان شوه او یاد خدمات اوس ټولو هېوادوالو ته مفت اجراء کېږي.

• د یادولو ده چې قضائیه قوې (پنځه لس زره څلور سوه لس) جلده نکاح خطونه چاپ او په وریا ډول یې گرانو هېوادوالو ته ویشلي دي.

۱۱

د عادي او انکشافی بودیجې په برخه کې

• د ۱۴۴۳ هـ ق کال له پاره د بودیجې د کسر له وجې قضائیه ځواک ته (اته سوه دوه نوي زره او دېار لس افغانی) انکشافی بودجه ورکړل شوې وه.

• د ۱۴۴۳ هـ ق کال له پاره قضائیه ځواک ته (درې ملیارده، څلور سوه دوه اويا زره دوه سوه، لس) افغانی عادي بودجه ورکړل شوې وه.

ستره محکمه په پلان کې لري چې د ۱۴۴۴ هـ ق کال له پاره د ولایاتو د اته بیاري او دوولس ولسوالیو محکمود ودانیو د رغولو سرپېره د سترې محکمې له پاره هم اساسي ودانۍ د دارالامان په سیمه کې جوړه کړي چې د ټولو اساسي ودانیو اټکل شوې بودیجه به څه د پاسه څلور ملیارده افغانی وي.

• په دې وروستیو کې دسترې محکمې اداره ونوټاندله چې د چین او انډونیزیا د سفارتونو د باصلاحیته نماینده گانو سره د یادې بودیجې د تمویل په موخه غونډې ترسره کړي چې له بڼه مرغه دوی هم موافقه کړیده چې د تفاهم نامې د لاسلیک څخه وروسته به راتلونکو کالو کې د یادو پروژو عملي چارې پېل شي.

۱۲